

Sygn. akt II S 26/14

POSTANOWIENIE

Dnia 8 sierpnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Wojciech Kociubiński

Sędziowie: SSA Marcin Cieślukowski

SSA Ryszard Ponikowski (spr.)

po rozpoznaniu w sprawie **E. P. (1)**

skargi na naruszenie prawa do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki

na podstawie art. 12 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.)

p o s t a n a w i a

- 1) **stwierdzić, że w postępowaniu sądowym prowadzonym w sprawie oskarżonego E. P. (1), poczynając od momentu zawisłości sprawy przed Sądami Rejonowymi oraz przed Sądem Okręgowym w Opolu nastąpiła przewlekłość postępowania,**
- 2) **przyznać skarżącemu od Skarbu Państwa sumę pieniężną w wysokości 5 000 zł (pięć tysięcy złotych),**
- 3) **zwolnić skarżącego E. P. (1) od uiszczenia opłaty od skargi.**

UZASADNIENIE

Oskarżony E. P. (1) za pośrednictwem swojego obrońcy złożył skargę na naruszenie jego prawa do rozpoznania sprawy toczącej się obecnie pod sygn. akt II K 33/14 w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki

Obrońca wniósł o stwierdzenie przewlekłości postępowania w toku całego postępowania prowadzonego przeciwko oskarżonemu, stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie (sygn. akt II K 33/14), zobowiązanie Sądu Rejonowego w Kluczborku do rozpoznania niniejszej sprawy w terminie 3 miesięcy od rozpoznania skargi, przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego kwoty 20.000 zł, zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa adwokackiego. Obrońca uzasadniając swoją skargę podniósł, że postępowanie w sprawie oskarżonego trwa od 14 lat i jest prowadzone przewlekłe. Oskarżony w piśmie z dnia 7.07.2014r. zażądał kwoty odszkodowania 12.000.000 zł.

Przystępując do rozpoznania skargi, Sąd Apelacyjny ustalił następujące fakty:

Akt oskarżenia przeciwko E. P. (1) i jego synowi A. P. (1) został przesłany przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Opolu do Sądu Rejonowego w Opolu w dniu 29 września 2000 r.

Postanowieniem z dnia 5 lutego 2001r. (sygn. akt VII K 209/00) Sąd Rejonowy w Opolu zwrócił się do Sądu Okręgowego w Opolu celem rozważenia możliwości przekazania sprawy przeciwko E. i A. P. (1) do Sądu Rejonowego w Kluczborku.

Sąd Okręgowy w Opolu postanowieniem z dnia 7 lutego 2001r. (sygn. akt VII Ko 55/01) uwzględnił wniosek Sądu Rejonowego w Opolu i sprawę oskarżonych przekazał do Sądu Rejonowego w Kluczborku.

Zarządzeniem z dnia 19 kwietnia 2001r. został wyznaczony termin rozprawy przed Sądem Rejonowym w Kluczborku (której nadano **sygn. akt II K 58/01**) na dzień 15 maja 2001r.

Na rozprawę w dniu 15 maja 2001r. nie stawił się oskarżony E. P.; odczytano jego wniosek o odroczenie rozprawy, który wpłynął w dniu 11.05.2001r. wraz z załączonym zwolnieniem lekarskim; oskarżony A. P. złożył wniosek w imieniu swoim i ojca o uzupełnienie postępowania przygotowawczego z uwagi na jego istotne braki; Sąd odroczył rozprawę na dzień 12 czerwca 2001r.

W dniu 12 czerwca 2001r. nie stawił się oskarżony E. P.; odczytano jego zaświadczenie lekarskie; stawił się obrońca oskarżonego, który podtrzymał wniosek o zwrot sprawy do Prokuratury; Sąd postanowił odroczyć rozprawę do dnia 19 czerwca 2001r. celem rozważenia możliwości zwrotu sprawy Prokuraturze w Opolu w celu uzupełnienia postępowania przygotowawczego.

W dniu 19 czerwca 2001r. Sąd postanowił zwrócić akta sprawy oskarżonych Prokuraturze Rejonowej w Opolu w celu uzupełnienia postępowania przygotowawczego.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożył Prokurator (zażalenie z dnia 27.06.2001r.).

Sąd Okręgowy w Opolu postanowieniem z dnia 23 sierpnia 2001r. (sygn. akt VII 437/01) uwzględnił zażalenie Prokuratora, zaskarżone postanowienie uchylił i sprawę zwrócił Sądowi Rejonowemu w Kluczborku celem jej merytorycznego rozpoznania.

Na rozprawie w dniu 18 września 2001r. stawili się obaj oskarżeni; odczytano akt oskarżenia; oskarżeni złożyli wyjaśnienia; Sąd dopuścił dowód z opinii sądowo-psychiatrycznej na okoliczność stanu poczytalności oskarżonego E. P. w dacie zdarzenia; celem wykonania powyższego i wezwania świadków Sąd rozprawę odroczył na dzień 26 października 2011r.

Na rozprawę w dniu 26 października 2001r. stawili się oskarżeni i część wezwanych świadków; przesłuchano 6 świadków; zarządzoano przerwę do dnia 20 listopada 2001r. celem wezwania nieobecnych świadków.

Sąd Rejonowy w Kluczborku przesłał akta sprawy osk. E. P. celem wydania opinii zgodnie z postanowieniem Sądu z dnia 18 września 2011r. wraz z informacją, że termin badania został wyznaczony na dzień 12 listopada 2001r.

Na rozprawie w dniu 20 listopada 2001r. Sąd postanowił odroczyć rozprawę na termin z urzędu z powodu nienadejścia akt sprawy wraz z opinią biegłych; nie stawili się oskarżeni, obrońca E. P., ani świadkowie.

Wydano nakaz doprowadzenia osk. E. P. na badania zgodnie z zarządzeniem z dnia 21 listopada 2001r.

Opinię sądowo-psychiatryczną wydano w dniu 22 listopada 2001r.

W dniu 14 lutego 2002r. wydano zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy głównej na dzień 12 marca 2002r.

Oskarżony E. P. przedkładając zaświadczenie lekarskie przesłał do Sądu pismo w którym wniósł o odroczenie rozprawy na inny termin.

Na rozprawę w dniu 12 marca 2002r. stawił się oskarżony A. P.; nie stawił się oskarżony E. P., stawiał się jego obrońca; celem ponownego wezwania oskarżonego E. P. rozprawę odroczone na dzień 8 kwietnia 2002r.

Na rozprawę w dniu 8 kwietnia 2002r. oskarżony E. P. nie stawiał się, stawiał się jego obrońca; stawiał się drugi oskarżony i oświadczył, że ojciec przebywa w szpitalu i przesłał do Sądu zaświadczenie lekarskie; celem wezwania oskarżonego E. P. Sąd rozprawę odroczył na dzień 23 maja 2002r.

Do sądu przesłano zaświadczenie, że oskarżony E. P. przebywa w szpitalu od dnia 3.04.2002r. „do nadal” (Wojewódzki (...) w O.).

Obrońca oskarżonego E. P. wniósł o przesunięcie najbliższego terminu rozprawy ze względu na inne obowiązki obrończe; zarządził przesunięcie terminu na dzień 06 czerwca 2002r.

Na rozprawie w dniu 6 czerwca 2002r. nie stawili się oskarżeni, stawiał się obrońca oskarżonego E. P.; rozprawę odroczone na dzień 1 sierpnia 2002r.; zarządził doprowadzenie oskarżonego E. P., ale wobec jego pisma z dnia 06 czerwca 2002r. (k.636) w którym zawnioskował o usprawiedliwienie jego nieobecności z powodu choroby i załączył zaświadczenie lekarskie odstąpiono od tego; Sąd zobowiązał oskarżonego do przekazania w terminie 7 dni zaświadczenia lekarskiego o niezdolności do udziału w rozprawie wystawionego przez lekarza sądowego; zwrócono się z odpowiednim pismem do szpitala, w którym przebywał oskarżony.

Dyrektora Szpitala pisemnie poinformował Sąd, że oskarżony E. P. przebywał w szpitalu od 03.04.2002r. do 09.05.2002r. i od tego momentu jest pod stałą opieką PZP – jest niezdolny do pracy z zaleceniem przyjmowania leków; Dyrektor Szpitala wskazał, że w obecnym stanie zdrowia może on składać wyjaśnienia i brać udział w rozprawie.

Oskarżony E. P. przesłał do Sądu pismo (k. 645), w którym poinformował, że nie może brać udziału w rozprawie w dniu 01 sierpnia 2002r. i załączył ksero zaświadczenia lekarskiego.

Na rozprawę w dniu 1 sierpnia 2002r. stawiał się doprowadzony drugi z oskarżonych - A. P.; celem wezwania oskarżonego E. P. rozprawę odroczone na dzień 5 września 2002r. i zarządził wezwanie oskarżonego do przedłożenia w terminie 3 dni zaświadczenia lek. sądowego stwierdzającego jego niezdolność do stawiennictwa na rozprawie w dniu 01 sierpnia 2002r. ;

W dniu 01 sierpnia 2002r. dopuszczono dowód z opinii biegłego lekarza sądowego celem ustalenia zdrowia oskarżonego, czy może on brać udział w sprawie.

W dniu 05 września 2002r. biegły wydał opinię, w której stwierdził, że pod względem fizycznym oskarżony E. P. może brać udział w postępowaniu, ale jego stan psychiczny powinni zbadać biegli psychiatrzy.

Postanowieniem z dnia 19 września 2002r. dopuszczono dowód z opinii dwóch biegłych lekarzy psychiatrów.

W opinii sądowo-psychiatrycznej z dnia 26 listopada 2002r. biegli stwierdzili, że konieczna jest obserwacja sądowo-psychiatryczna.

W dniu 10 stycznia 2003r. wydano zarządzenie o wyznaczeniu posiedzenia na dzień 30 stycznia 2003r.

Postanowieniem z dnia 30 stycznia 2003r. zawieszono postępowanie w sprawie oskarżonego.

Postanowieniem z dnia 6 lutego 2003r. orzeczono umieszczenie oskarżonego na obserwacji na podstawie art. 203 § 2 k.p.k. na okres 4 tygodni.

Sąd przesłał pismem z dnia 25 marca 2003r. akta sprawy oskarżonego do odpowiedniej placówki medycznej.

W dniu 25 marca 2003r. wydano nakaz przyjęcia oskarżonego do placówki medycznej na obserwację (Wojewódzkiego (...) w O.).

W dniu 05 maja 2003r. i 14 maja 2003r. wydano nakazy doprowadzenia oskarżonego na obserwację. Nakazów nie zrealizowano.

Oskarżony wystosował pismo datowane na 28.06.2003r. z zapytaniem kiedy nastąpi „wznowienie” jego sprawy.

Wydano ponowne nakazy doprowadzenia - 04.07.2003r. i 23.07.2003r.

Zatrzymano oskarżonego w dniu 18 sierpnia 2003r. i doprowadzono do szpitala na obserwację.

Z faktury na k. 895 wynika, że oskarżony przebywał w szpitalu od 20.08.2003r. do 24.09.2003r. Opinia została wydana w dniu 24.09.2003r. (k.2908) jednak jak wynika z pism SR w Kluczborku opinia ta nie dotarła w tym terminie ani krótko potem.

Sąd Rejonowy w Kluczborku wystosował w dniu 3 listopada 2003r. pismo o podanie informacji na jakim etapie jest wydanie opinii w sprawie oskarżonego E. P..

W dniu 6 lutego 2004r. Sąd Rejonowy w Kluczborku ponownie zwrócił się z pisemną prośbą o podanie informacji na jakim etapie jest opinia w sprawie oskarżonego bowiem do dnia dzisiejszego nie został nadesłany ani rachunek, ani opinia.

Oskarżony pismem z dnia 12.02.2004r. ponownie zwrócił się do Sądu z pytaniem kiedy zostanie „wznowione” postępowanie w jego sprawie.

Sąd Rejonowy w Kluczborku ponownie wystosował w dniu 9 kwietnia 2004 r. pismo o podanie informacji na jakim etapie jest wydanie opinii w sprawie oskarżonego E. P..

W dniu 7.06.2004 r. wpłynęło do SR w Kluczborku pismo Wojewódzkiego (...) w O. wraz z duplikatem faktury.

Sąd Rejonowy w Kluczborku ponownie wystosował w dniu 08 czerwca 2004 r. pismo z prośbą o przesłanie akt i opinii w sprawie oskarżonego E. P..

Sąd Rejonowy w Kluczborku ponownie wystosował w dniu 12 lipca 2004 r. pismo „monit” o podanie informacji na jakim etapie jest wydanie opinii w sprawie oskarżonego E. P..

Ponowne pismo oskarżonego datowane na dzień 29.08.2004 r. z pytaniem kiedy zostanie „wznowione” postępowanie w jego sprawie.

Sąd Rejonowy w Kluczborku ponownie wystosował w dniu 10 września 2004 r. pismo o podanie informacji na jakim etapie jest wydanie opinii w sprawie oskarżonego E. P..

Opinia w sprawie oskarżonego wpłynęła do Sądu Rejonowego w Kluczborku w dniu 15.11.2004r. (k.2908)

Postanowieniem z dnia 15 listopada 2004r. podjęto zawieszono postępowanie i zarejestrowano pod nową **sygn. akt II K 254/04**, albowiem ustała długotrwała przeszkoda, w szczególności uzyskano opinie biegłych; sprawę postanowiono prowadzić od początku.

Postanowieniem z dnia 15 listopada 2004r. połączono sprawy o sygn. akt II K 254/04 i II K 255/04 – obie dotyczące oskarżonego i postanowiono prowadzić je pod sygn. akt II K 254/04.

Postanowieniem z dnia 19.11.2004r. (sygn. akt II K 254/04) zmieniono tryb postępowania na uproszczony; akta sprawy w dniu 03 grudnia 2004r. zostały przesłane do Wydz. Grodzkiego SR w Kluczborku;

W dniu 8 lutego 2005r. wydano zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy głównej na termin 31 marca 2005r.; sprawę wpisano pod **sygn. akt VI K 768/04**.

Na rozprawę w dniu 31 marca 2005r. stawili się oskarżeni, obrońca; odczytano akt oskarżenia; obrońca wniósł o rozłączenie spraw i rozpoznanie jedynie zarzutów objętych aktem oskarżenia z dnia 29 września 2000r. albowiem oskarżony umocował go jedynie do reprezentacji w tym zakresie i nie wyraził zgody na reprezentowanie go co do zarzutów objętych aktem oskarżenia z 23.11.2001r.; Sąd postanowił rozłączyć sprawy objęte w/w aktami oskarżenia i prowadzić je pod oddzielnymi sygn. akt; odebrano wyjaśnienia od oskarżonych; rozprawę odroczone na termin z urzędu celem wezwania świadków.

Zarządzeniem z dnia 13 kwietnia 2005r. sprawę odroczone na dzień 27 maja 2005r. ; kolejnym zarządzeniem przeniesiono rozprawę na 30 maja 2005r. (zarządzono rozpoznanie sprawy w trybie zwyczajnym).

Pismem z dnia 29 kwietnia 2005r. obrońca oskarżonego przesłał opinie prywatne do sprawy.

Na rozprawie w dnia 30 maja 2005r. stawił się oskarżony i jego obrońca; przesłuchano 4 świadków; celem wezwania świadków rozprawę przerwano do dnia 29 czerwca 2005r.

Na rozprawie w dniu 29 czerwca 2005r. odczytano zapisek urzędowy, z którego wynika, że obrońca oskarżonego nie stawi się na rozprawę z uwagi na chorobę; oskarżony oświadczył, że nie wyraża zgody na prowadzenie rozprawy pod nieobecność obrońcy; celem ponownego wezwania świadków oraz stron rozprawę odroczył na dzień 8 sierpnia 2005r.

W dniu 8 sierpnia 2005r. na rozprawę stawił się oskarżony, przesłuchano 4 świadków; celem wezwania pozostałych świadków rozprawę odroczone na dzień 7 września 2005r.

Na rozprawie w dniu 7 września 2005r. stawił się oskarżony i jeden świadek, nie stawił się obrońca, a oskarżony oświadczył, że nie zgadza się na prowadzenie sprawy pod jego nieobecność; rozprawę odroczone do dnia 07 października 2005r.

Na rozprawę w dniu 7 października 2005r. stawili się oskarżony i jego obrońca, przesłuchano dwóch świadków; celem wezwania świadków rozprawę odroczone do dnia 28 października 2005r.

Na rozprawie w dniu 28 października 2005r. stawił się oskarżony, jego obrońca i świadkowie; obrońca wniósł o przesłuchanie 3 świadków jednocześnie, a w związku z tym, że jeden z tej grupy był nieobecny, poprzestano na przesłuchaniu świadka spoza tej grupy i rozprawę przerwano do dnia 25 listopada 2005r. celem wezwania świadków.

Na rozprawie w dniu 25 listopada 2005r. stawił się oskarżony i jego obrońca; zeznania złożyło 3 świadków; Sąd postanowił przeprowadzić dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu pożarnictwa; odroczone rozprawę z terminem na piśmie.

Pismem z dnia 10 stycznia 2006r. biegły sądowy po analizie akt sprawy powiadomił, że nie dysponuje odpowiednią wiedzą, aby wydać opinię.

Pismem z dnia 03 lutego 2006r. kolejny biegły sądowy po analizie akt sprawy powiadomił, że jego wiedza nie pozwala mu na wydanie rozstrzygającej opinii w sprawie.

Postanowieniem z dnia 6 marca 2006r. powołano Centrum (...) w J. do wydania opinii w sprawie.

W dniu 21 lipcu 2006r. wysłano pytanie do Centrum, kiedy wydana zostanie opinia.

Oskarżony pismem z dnia 19 września 2006r. spytał się o stan jego sprawy.

W dniu 05 października 2006r. telefonicznie uzyskano informację, że opinia zostanie wydana na początku listopada.

Pismem z dnia 28 listopada 2006 r. oskarżony wystąpił z zapytaniem co jest powodem „nie wznawiania” postępowania w jego sprawie.

Z notatki służbowej wynika, że w dniu 12 grudnia 2006r. telefonicznie uzyskano informację, że akta wraz opinią zostaną przesłane za 7 dni.

Opinia z Centrum wpłynęła do Sądu w dniu 15 stycznia 2007r.

Zarządzeniem z dnia 3 lutego 2007r. wyznaczono rozprawę na dzień 13 kwietnia 2007r. (brak jest w aktach sprawy informacji dlaczego się nie odbyła).

Zarządzeniem z dnia 30 kwietnia 2007r. wyznaczono rozprawę na dzień 29 czerwca 2007r.

Na rozprawie w dniu 29 czerwca 2007r. nie był obecni oskarżony, jego obrońca oraz biegły; odczytano pismo obrońcy z prośbą o odroczenie rozprawy; Sąd postanowił odroczyć rozprawę do dnia 17 września 2007r.

Postanowieniem z dnia 17 sierpnia 2007r. Sąd uznał się niewłaściwym i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Opolu;

Akta sprawy przekazano do Sądu Okręgowego pismem z dnia 20 września 2007r.

Postanowieniem z dnia 8 października 2007r. (sygn. akt III K 151/07) Sąd Okręgowy uznał się niewłaściwym rzeczowo do rozpoznania sprawy oskarżonego i przekazał ją do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Kluczborku.

Akta sprawy wpłynęły ponownie do Sądu Rejonowego w Kluczborku w dniu 06 listopada 2007r.

Zarządzeniem z dnia 4 grudnia 2007r. wyznaczono termin rozprawy na dzień 25 stycznia 2008r. i zarejestrowano sprawę pod sygn. akt **VI K 660/07**.

Na rozprawę w dniu 25 stycznia 2008r. stawił się oskarżony E. P., nie stawił się A. P., nie stawił się obrońca oskarżonych; oskarżony nie wyraził zgody na prowadzenie rozprawy pod jego nieobecność; Sąd odroczył rozprawę do 15 lutego 2008r.

Obrońca oskarżonego E. P. zawiadomił w dniu 7 lutego 2008r. o wypowiedzeniu stosunku zlecenia jego klientowi.

Na rozprawie w dniu 15 lutego 2008r. wobec oświadczenia oskarżonego, że podjął on rozmowy z adwokatem, który może go reprezentować, Sąd wyznaczył mu 2 tygodniowy termin na ustanowienie obrońcy do dnia 31.03.2008r.

Postanowieniem z 13 marca 2008 r. wyznaczono oskarżonemu na podstawie art. 79 § 2 k.p.k. obrońcę z urzędu.

Na rozprawie w dniu 31 marca 2008r. stawił się obrońca oskarżonego; odczytano zwolnienie lekarskie oskarżonego; rozprawę odroczone z terminem na dzień 25 kwietnia 2008r.

W dniu 25 kwietnia 2008r. stawił się oskarżony E. P. i jego obrońca, nie stawił się drugi z oskarżonych (syn oskarżonego); sąd postanowił prowadzić postępowanie mimo nieobecności drugiego oskarżonego; oskarżony podał swoje dane, a na pytanie swojego obrońcy czy syn oskarżonego leczy się psychiatrycznie odpowiedział, że tak; Sąd postanowił dopuścić dowód z opinii biegłych psychiatrów na okoliczność poczytalności A. P., ustanowił mu obrońcę z urzędu; w tym celu Sąd odroczył rozprawę na termin na piśmie.

Pismem z dnia 30 kwietnia 2008r. wezwano A. P. do stawienia się na badania z termin badania wyznaczonym na dzień 22 maja 2008r.

Wystawiono ponowne wezwanie w dniu 29 maja 2008r. z terminem stawienia się 16 czerwca 2008 r.

W dniu 17 czerwca 2008r. wydano opinię dotyczącą A. P..

Zarządzeniem z dnia 30 czerwca 2008r. wyznaczono rozprawę główną na dzień 29 sierpnia 2008r.

Na posiedzeniu w dniu 29 sierpnia 2008r. oskarżony E. P. oświadczył, że jest na etapie rozmów z nowym adwokatem; Sąd zwolnił z obrony dotychczasowego obrońcę bowiem według oświadczenia oskarżonego i jego obrońcy różnili się oni co do koncepcji obrony; odczytano akt oskarżenia i odebrano wyjaśnienia od oskarżonych; Sąd odroczył rozprawę na dzień 21 października 2008r. celem wezwania świadków i zawiadomienia nowego obrońcy.

Na rozprawę w dniu 21.10.2008r. stawił się oskarżony, jego obrońca z wyboru i obrońca z urzędu, stawili się druzi z oskarżonych; Sąd cofnął oskarżonemu E. P. obrońcę z urzędu; obrońca z wyboru wniósł o odroczenie rozprawy celem zapoznania się z aktami sprawy i zapowiedział, że jeżeli świadkowie zostaną przesłuchani w dniu dzisiejszym to zawnioskuje o ich ponowne przesłuchanie; w związku z tym Sąd odroczył rozprawę na termin 20 listopada 2008r.

Podczas rozprawy w dniu 20 listopada 2008r. przesłuchano 4 świadków; zarządzono przerwę celem ponownego wezwania pozostałych świadków na termin 19 grudnia 2008r.

Na rozprawie w dniu 19 grudnia 2008r. przesłuchiowano świadków; rozprawę odroczone na dzień 17 lutego 2009r.

Na rozprawie w dniu 17 lutego 2009r. przesłuchiowano świadków; odroczone rozprawę na dzień 20 marca 2009r.

Wystosowano prośbę o doręczenie wezwań przez Policję dla dwóch świadków.

Na rozprawie w dniu 20 marca 2009r. przesłuchano 3 świadków; Sąd odroczył rozprawę do dnia 6 kwietnia 2009r.

W dniu 6 kwietnia 2009r. Sąd stwierdził, że brak jest zwrotnego poświadczenia odbioru dla oskarżonego A. P. i odroczył rozprawę do dnia 5 maja 2009r. celem zawiadomienia tego oskarżonego.

W dniu 5.05.2009r. zeznawał 1 świadek, dopuszczono dowód z opinii zleconej przez oskarżonego i z opinii (...); obrońca złożył wniosek o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania 2 świadków; rozprawę odroczone na dzień 05 czerwca 2009r. celem wezwania zawnioskowanych świadków.

Na rozprawę w dniu 5 czerwca 2009r. przesłuchano świadka; celem zwrócenia się do ZUS o ustalenie zatrudnienia czasu wnioskowanych świadków w firmie oskarżonego rozprawę odroczone do 24 lipca 2009r.

Sprawę dalej rozpoznawano pod **sygn. akt II K 111/09** w zw. z wejściem w życie Rozp. MS z dnia 22.06.2009r. w sprawie zniesienia niektórych sądów grodzkich ...

Rozprawę w dniu 24 lipca 2009r. odroczone do dnia 25.09.2009r. celem wezwania świadków.

Zarządzeniem z 14 sierpnia 2009r. wobec pisma świadka na k. 1256 odwołano termin 25 września 2009r. i wyznaczono nowy termin 1 października 2009r.

Na rozprawie w dniu 1 października 2009r. zeznania złożył świadek; dopuszczono dowód z uzupełniającej opinii (...) w J.; rozprawę odroczone z terminem na piśmie (z pisma a dnia 15.10.2009 r. z k. 1272 wynika, że wyznaczono 1 miesięczny termin na wydanie uzupełniającej opinii);

W dniu 2.11.2009r. doszło do Sądu zapytanie z Centrum, czy sąd akceptuje cenę i termin realizacji opinii – połowa grudnia 2009r.; z notatki z dnia 23.11.2009r. wynika, że termin i warunki Centrum zaakceptowano telefonicznie; zarządzeniem z dnia 1.12.2009r. polecono wysłać pisma z akceptacją warunków (wysłano pismo w dniu 21.12.2009r.);

Opinia została sporządzona w dniu 13 stycznia 2010r.

Zarządzeniem z dnia 19 stycznia 2010r. rozprawę wyznaczono na dzień 25 luty 2010r.

W związku z wnioskiem o zmianę terminu rozprawy z dnia 2 lutego 2010r. zmieniono termin rozprawy na 10 marca 2010r.

Na rozprawie w dniu 10 marca 2010r. na skutek stanowiska obrońcy oskarżonego i wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii innych biegłych z zakresu pożarnictwa rozprawę odroczone na dzień 19 marca 2010r.

W dniu 19 marca 2010r. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego przychyłając się do wniosku obrony; opinia ta wpłynęła w dniu 31 maja 2010r.

Następną rozprawę wyznaczono na dzień 16 lipca 2010r., ale obrońca oskarżonego wniósł o zmianę terminu. W związku z tym ustalono nowy termin na 09 sierpień 2010r.

Na rozprawie w dniu 09 sierpnia 2010r. obrońca złożył wniosek o uzupełniające przesłuchanie dwóch świadków oraz biegłego; Sąd odroczył rozprawę na dzień 24 września 2010r.

W dniu 24 września 2010r. przesłuchano świadków i odebrano opinię od biegłego; celem kontynuowania tych czynności rozprawę odroczone na dzień 19 października 2010r.

W dniu 19 października 2010r. dokończono przesłuchanie świadków i biegłego; oddalono kolejne wnioski dowodowe obrońcy; odroczone rozprawę na dzień 15 listopada 2010r. celem zwrócenia się do Komendanta (...) w K. o dodatkowe informacje;

Przed rozprawą w dniu 5 listopada 2010r. obrońca złożył kolejne wnioski dowodowe o przesłuchanie kolejnych świadków i w rezultacie na terminie Sąd odroczył rozprawę na dzień 7 grudnia 2010r.

Oskarżony i obrońca wnieśli o odroczenie rozprawy wyznaczonej na 07 grudnia 2010r.; z notatki służbowej wynika, że rozprawa została odwołana z powodu choroby Sędziego.

Kolejny termin rozprawy wyznaczono na dzień 10 stycznia 2011r. ale odwołano go z powodu choroby osk. E. P., który przedłożył odpowiednie zaświadczenie lekarskie.

Na rozprawie w dniu 22 lutego 2011r. przesłuchano świadków, odczytano zeznania świadka przebywającego za granicą; ponownie zwrócono się o dodatkowe informacje do Straży Pożarnej; odroczone rozprawę do dnia 17 marca 2011r.

Rozprawę odwołano z powodu choroby Sędziego i wyznaczono nowy termin na 7 kwietnia 2011r.; oskarżony wniósł o odroczenie rozprawy ze względu na zwolnienie lekarskie;

W dniu 7 kwietnia 2011r. zamknięto przewód sądowy; Sąd uwzględnił wniosek obrony o przerwę celem przygotowania się do mowy końcowej, tj. do dnia 15 kwietnia 2011r.

W dniu 15 kwietnia 2011r. Sąd mając na uwadze zaświadczenie lekarskie oskarżonego i wnioski obrony wznowił przewód sądowy; dopuszczono dowód z opinii biegłych psychiatrów i odroczone rozprawę na termin 24 maja 2011r. Opinia sądowo-psychiatryczna wpłynęła w dniu 19 maja 2011r.,

W dniu 24 maja 2011r. oskarżony wyjaśniał i składał oświadczenia; włączono dokumenty przedłożone przez obronę w poczet dowodów; celem złożenia wniosków dowodowych przez obrońcę przerwano rozprawę do 6 czerwca 2011r.

W dniu 6 czerwca 2011r. oskarżony składał uzupełniające oświadczenia; przerwano rozprawę do 30 czerwca 2011r. celem ustosunkowania się do wniosków dowodowych obrońcy oskarżonego.

W dniu 30 czerwca 2011r. przesłuchano świadka obrony i zamknięto przewód sądowy.

W dniu 30 czerwca 2011r. (sygn. akt II K 111/09) Sąd Rejonowy w Kluczborku wydał wyrok w sprawie oskarżonego E. P., którym uniewinnił oskarżonego od zdecydowanej większości zarzutów (uniewinnił także osk. A. P.)

Sędzia złożyła wniosek o odroczenie terminu sporządzenia uzasadnienia do dnia 18 sierpnia 2011r., ze względu na zawilość sprawy i urlop od 4.07. do 15.07.2011r.

Od powyższego wyroku wpłynęły apelacje oskarżonych i Prokuratora.

Akta trafiły do Sądu Okręgowego w Opolu w dniu 17 października 2011r.; zarządzeniem z dnia 25 listopada 2011r. wyznaczono rozprawę apelacyjną na dzień 25 stycznia 2012r.

W dniu 25 stycznia 2012 r. odbyła się rozprawa apelacyjna; odroczone ogłoszenie wyroku do dnia 1 lutego 2012r.

Wyrokiem z dnia 1 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy w Opolu (sygn. akt VII Ka 836/11) uchylił zaskarżony wyrok wobec E. P. w pkt 1 i 2, a w odniesieniu do A. P. w pkt 5 i przekazał sprawę w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Kluczborku; Sąd Okręgowy wyraził przekonanie, że przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy winien dopuścić dowód z opinii odpowiedniego instytutu w zakresie ustalenia jaka ilość materiałów w oparciu o dane znajdujące się w aktach sprawy mogła ulec spaleni w czasie pożaru w magazynach należących do oskarżonego.

Sprawę zarejestrowano w SR w Kluczborku pod sygn. **akt II K 174/12.**

W dniu 29 lutego 2012r. Sąd Rejonowy w Kluczborku wydał postanowienie, którym uznał się niewłaściwym rzeczowo i sprawę przekazał do Sądu Okręgowego w Opolu.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożył oskarżony E. P..

Postanowieniem z dnia 18 kwietnia 2012r. (sygn. akt VII Kz 153/12) zaskarżone postanowienie utrzymano w mocy.

Akta sprawy wpłynęły do Sądu Okręgowego w dniu 07.05.2012r.

Zarządzeniem z dnia 09 maja 2012r. - sprawę wpisano sprawę **sygn. akt III K 69/12.**

Zarządzono posiedzenie organizacyjne na dzień 6 lipca 2012 r.

Po posiedzeniu organizacyjnym w dniu 18 lipca 2012r. wydano postanowienie o powołaniu biegłego. W związku z tym, że powołani biegłi nie byli w stanie wydać opinii wydano w dniu 6 sierpnia 2012r. kolejne postanowienie o powołaniu innych biegłych.

Szkoła G. S. P. pismem z dnia 11 września 2012r. przedstawiła kalkulację kosztów i poprosiła o akceptację warunków wydania opinii.

W dniu 24 września 2012r. wpłynęło do Szkoły pismo oskarżonego E. P. i Szkoła w piśmie z 02.10.2012r. poinformowała, że z powodu zarzutów znajdujących się w owym piśmie wycofuje się z wydania opinii.

W dniu 8 listopada 2012r. Sędzia wystosował pismo do Szkoły, że nie ma podstaw do wycofywania się z opiniowania, a oskarżony nie ma prawa wywierać żadnego nacisku na biegłych.

Z zapisku urzędowego z dnia 12 listopada 2012r. wynika, że akta sprawy zostały zwrócone przez Szkołę ale w tym dniu zostały ponownie tam wysłane.

Opinia wpłynęła do Sądu w dniu 18 grudnia 2012r.

Zarządzeniem z dnia 3 stycznia 2013r. wyznaczono rozprawę na dzień 15 luty 2013r.

W dniu 15 lutego 2013r. odczytano akt oskarżenia; wyjaśnienia składał oskarżony E. P.; odczytano wyjaśnienia osk. A. P.; przerwano rozprawę do 11 marca 2013r. celem wezwania świadków i biegłych;

W dniu 11 marca 2013 r. zeznawali świadkowie; salę rozpraw podczas przeprowadzania dowodów opuścił obrońca z urzędu osk. E. P.; celem wezwania biegłego Sąd przerwał rozprawę do dnia 27 marca 2013r.

W dniu 27 marca 2013r. przesłuchano biegłego; odroczone rozprawę na dzień 10 maja 2013r.

W dniu 10 maja 2013r. przesłuchano świadków, odczytano zeznania nieobecnych świadków; odroczone do 19 czerwca 2013r. celem przesłuchania świadka za pomocą videokonferencji.

W 19 czerwca 2013r. przesłuchano pozostałych świadków i zamknięto przewód sądowy; odroczone wydanie wyroku na dzień 26 czerwca 2013r.

W dniu 26 czerwca 2013r. (sygn. akt III K 69/12) Sąd Okręgowy w Opolu wydał wyrok w sprawie oskarżonego E. P. uznając go za winnego czynów z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. (A. P. został uznany za winnego czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.).

Od niniejszego wyroku E. P. (także A. P.) wniósł apelację do Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu.

Zarządzeniem z dnia 21 października 2013r. wyznaczono termin apelacji na 26 listopada 2013r.

Wyrokiem z dnia 26 listopada 2013r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu (sygn. akt II Aka 370/13) – uchylił wyrok na podstawie art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. wobec oskarżonego E. P. i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w Kluczborku (wobec A. P. utrzymano wyrok Sądu I instancji w mocy). Jak się okazało oskarżony E. P. w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Opolu nie miał zapewnionej obrony obowiązkowej na rozprawie w dniu 11.03.2013r. (k.2545-2554) w wypadku określonym w art. 79 § 2 k.k., gdyż jego obrońca nie brał udziału w czynnościach, w których jego udział był obowiązkowy.

Akta do Sądu Okręgowego w Opolu wpłynęły w dniu 09.01.2014r.

W dniu 20.01.2014r. Sąd Okręgowy w Opolu akta przesłał do Sądu Rejonowego w Kluczborku. Sprawie została nadana **sygn. akt II K 33/14**.

Zarządzeniem z dnia 29 stycznia 2014r. Przewodniczący II Wydziału Karnego zarządził o wyznaczeniu sędzi E. D. do rozpoznania sprawy; Sędzia w dniach 5-10 luty 2014r. przebywała na zwolnieniu lekarskim, w dniach 10-14 lutego przebywała na urlopie wypoczynkowym, w dniu 18 lutego 2014r. przebywała na urlopie na żądanie, natomiast od 19 lutego 2014r. przebywała na zwolnieniu lekarskim.

Zarządzeniem z dnia 15 kwietnia 2014r. wyznaczono rozprawę główną na dzień 26 maja 2014r.

W dniu 26 maja 2014r. odczytano akt oskarżenia; wyjaśnienia składał oskarżony; przesłuchano świadków, odczytano zeznania świadków i zamknięto przewód sądowy w sprawie; odroczone ogłoszenie wyroku do dnia 2 czerwca 2014r.

Sąd Rejonowy w Kluczborku wyrokiem z dnia 2 czerwca 2014r. (sygn. akt II K 33/14) uznał oskarżonego E. P. za winnego przestępstw z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Prawo do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez Sąd zostało uregulowane w art. 45 ust. 1 Konstytucji. Pojęcie „rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki” zostało rozwinięte i skonkretyzowane w ustawie z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.), zwanej dalej ustawą o skardze. Stosownie do art. 2 ust. 1 tej ustawy naruszenie prawa strony

do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki występuje, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż jest to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla jej rozstrzygnięcia. Nie można pominąć także i tego, że prawo do sprawnego postępowania, określone jako prawo do rozpoznawania sprawy w rozsądnym terminie, jest podstawowym prawem zagwarantowanym w art. 6 ust. 1 zdanie pierwsze Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (dalej Konwencja), która na mocy art. 91 ust. 2 w zw. z art. 241 ust. 1 Konstytucji RP ma pierwszeństwo przed ustawą w krajowym porządku prawnym.

Zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu (dalej ETPCz) ocena przewlekłości musi być dokonywana na tle całkowitej długości postępowania, niezależnie od tego przed iloma instancjami sądowymi się ono toczyło i przed jakim sądem jest zawisłe w momencie orzekania o przewlekłości przez są krajowy. Ocena naruszenia art. 6 ust. 1 Konwencji nie ogranicza się bowiem do konkretnego etapu postępowania, w szczególności postępowania przed sądem danej instancji, ponieważ o tym, czy prawo strony nie zostało naruszone decyduje łączny czas trwania postępowania, nawet jeżeli poszczególnym jego etapom nie można przypisać cech przewlekłości (zob. wyroki: z 1.02.2005 r., nr 51837/99 w sprawie B. przeciwko Polsce, z 11.10.2005r. w sprawie 52690/99 M. przeciwko Polsce). Zdanie to podzielił Sąd Najwyższy, który w uchwale 7 sędziów z dnia 28 marca 2013r. (...) 1/13 stwierdził, że „w postępowaniu ze skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki ocenie pod kątem przewlekłości podlegają **zarzuty skarżące odnoszące się do przebiegu postępowania, od jego wszczęcia do prawomocnego zakończenia, niezależnie od tego, na jakim etapie tego postępowania skarga została wniesiona** (art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki)” (OSNP 2013/23-24/292 – podkr. SA).

W tej sprawie celowym będzie również przypomnienie stanowiska Sądu Najwyższego, że ustawę z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze stosuje się także do przewlekłości postępowania istniejącej w dniu wejścia jej w życie (uchwała SN z dnia 18 stycznia 2005r. III SPP 113/04). Jest to stanowisko zgodne z orzecznictwem ETPCz, gdzie kilkakrotnie podkreślono wadliwość postępowania sądu krajowego rozpoznającego skargę na przewlekłość postępowania polegającą na uwzględnianiu tylko okresu postępowania po dacie wejścia w życie ustawy, zamiast uwzględnić cały przebieg postępowania (np. wyrok z 23 października 2007r. w sprawie 21695/05 T. przeciwko Polsce i wyrok z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie 31193/04 K. M. i J. M. przeciwko Polsce).

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że akt oskarżenia w sprawie E. P. został przekazany na drogę postępowania sądowego **w dniu 29 września 2000r., a postępowanie wobec oskarżonego nie zostało dotąd zakończone prawomocnym wyrokiem**. Nie trudno więc obliczyć, że trwa ono blisko 14 lat. Sprawa dotycząca oskarżonego z oskarżenia Prokuratury Rejonowej w Opolu była rozpatrywana w Sądzie Rejonowym w Kluczborku przed wydaniem pierwszego wyroku w jego sprawie pod kilkoma sygnaturami akt: tj. II K58/01, II K 254/04, VI K 768/04, VI K 660/07, II K 111/09. Sprawa ta w wyniku uchylecia wyroków przez sąd II Instancji była rozpatrywana jeszcze dwukrotnie przez Sąd I instancji – najpierw przez Sąd Okręgowy w Opolu pod sygn. akt III K 69/12, a następnie przez Sąd Rejonowy w Kluczborku pod sygn. akt II K 33/13.

Na sprawność postępowania w początkowym jego okresie miały wpływ takie okoliczności jak: wyznaczenie pierwszej rozprawy w Sądzie Rejonowym w Kluczborku **dopiero na dzień 15 maja 2001r.** (akt oskarżenia, jak wyżej wskazano, wpłynął w dniu 29 września 2000r.), **niezasadny zwrot sprawy Prokuratorowi** (niezależnie od faktu, że wnioskuje o to obrońca oskarżonego), niestawienie się oskarżonego na pierwszy termin badania sądowo-psychiatrycznego zakończonego opinią biegłych z dnia 22.11.2001r., nie stawianie się oskarżonego na rozprawy i przedkładanie zaświadczeń lekarskich, co zmusiło Sąd do zwracania się o opinie do biegłego lekarza sądowego i biegłych psychiatrów. O ile na tym etapie postępowania, w przeważającym zakresie o jego sprawności zadecydowały okoliczności związane z osobą oskarżonego i ustaleniem powodów jego niestawiania się na rozprawy oraz ustaleniem czy może on brać udział w rozprawie, na które Sąd orzekający nie miał zasadniczego wpływu, o tyle już postępowanie Sądu Rejonowego w Kluczborku po wydaniu **opinii sądowo-psychiatrycznej z dnia 26.11.2002r., w której**

zalecono konieczność poddania oskarżonego obserwacji sądowo-psychiatrycznej, musi być ocenione krytycznie. Wprawdzie ocenę tę może łagodzić postawa oskarżonego, który nie stawiał się na obserwację i w rezultacie **został na nią doprowadzony dopiero w dniu 20.08.2003r.** niemniej jednak w tym wypadku przyczynienie się Sądu do zaistnienia tej przewlekłości jest niewątpliwe wobec niewykorzystania wszystkich możliwości procesowych oraz zaniechanie podjęcia skutecznych czynności wymuszenia stawienia się oskarżonego lub jego doprowadzenia na obserwację. Po pierwsze dopiero w dniu **6.02.2003r. orzeczono umieszczenie oskarżonego na obserwacji w odpowiedniej placówce medycznej, a akta sprawy zostały tej placówce przekazane pismem z dnia 25.03.2003r.** (w tym dniu wydano nakaz przyjęcia oskarżonego). Po drugie Sąd Rejonowy w Kluczborku określił pobyt oskarżonego na obserwacji na okres 4 tygodni (oskarżony przebywał na tej obserwacji od 20.08.2003r. do 24.09.2003r.), a terminem wydania opinii Sąd zaczął się interesować na początku listopada 2003r., kiedy wystosował odpowiednie pismo. **Niestety uzyskanie opinii z obserwacji oskarżonego opatrzonej datą 24.09.2003r. zajęło Sądowi Rejonowemu w Kluczborku ponad rok licząc od opuszczenia placówki przez oskarżonego (dopiero w dniu 15.11.2004r.).** Sąd w tym czasie ograniczył się jedynie do wysyłania pism do placówki medycznej w której był obserwowany oskarżony z zapytania czy opinia została już sporządzona, wnosząc o jej przesłanie, co w tej sytuacji zdecydowanie nie było wystarczające.

Następnie sprawę oskarżonego - **po podjęciu zawieszzonego postępowania w dniu 15.11.2004r. - postanowiono prowadzić od początku** pod sygn. akt II K 254/04, po czym, wskutek zmiany trybu postępowania na uproszczony zarejestrowano pod nową sygn. akt VI K 768/04. Niestety i na tym etapie postępowania sprawa oskarżonego nie toczyła się sprawnie. Nie dość, że **planowanie terminów rozpraw odbiegało od pożądanej ze względu na stan tej sprawy częstotliwości**, to opinia Centrum (...) **wpłynęła do Sądu dopiero w dniu 15.01.2007r.** mimo, że już w dniu 25.11.2005r. Sąd zdecydował się na zasięgnięcie opinii biegłego z zakresu pożarnictwa. Wprawdzie początkowo zaistniały obiektywne przeszkody do wydania tej opinii, bowiem dwóch biegłych odmówiło jej sporządzenia, niemniej jednak Sąd Rejonowy w Kluczborku nie zachował wymaganej w tych okolicznościach staranności dopuszczając by wydanie opinii przez Centrum nastąpiło blisko rok od dnia jego powołania do wydania opinii (**powołanie nastąpiło postanowieniem z dnia 6.03.2006r.**). Zważyż tu trzeba, że Sąd **nie poprzedził powołania kolejnych biegłych konsultacjami** z nimi, co w sposób oczywisty wyłączyłoby zlecenie im wykonania tej ekspertyzy. Po wtóre w odniesieniu do rażąco przewlekłego okresu przesłania opinii przez Centrum (...), Sąd podobnie jak miało to miejsce w czasie oczekiwania na opinię z obserwacji sądowo-psychiatrycznej, **zaniechał zarówno osobistego kontaktu z biegłymi celem wyjaśnienia zaistniałej sytuacji (brak notatek, które by to potwierdzały) jak również skorzystania ze środków przewidzianych w rozdziale 31 KPK.**

Kolejnym procesowo niedostatecznie uzasadnioną decyzją Sądu było wydanie w dniu 17.08.2007r. **postanowienia o uznaniu się niewłaściwym i przekazaniu sprawy oskarżonego Sądowi Okręgowemu** w Opolu. Postanowienie to słusznie zostało uchylone i sprawa ponownie została przekazana do Sądu Rejonowego w Kluczborku. **Powyższe spowodowało daleko idące konsekwencje gdyż skutkowało decyzją o rozpoznaniu sprawy od początku** pod kolejną sygn. akt VI K 660/07 (potem **sygn. akt** zmieniono na **II K 111/09**). **Pierwszy termin rozprawy** został wyznaczony na dzień **25.01.2008r. a ostatni miał miejsce 30.06.2011r.**, na którym Sąd Rejonowy w Kluczborku wydał wyrok w sprawie oskarżonego.

Oceniając z kolei sprawność tego etapu postępowania należy wskazać, że **częstotliwość wyznaczania terminów rozpraw w sytuacji, gdy sprawa była po raz drugi prowadzona od początku, nie zapewniała rozsądnego terminu rozpoznania sprawy** oskarżonego. Nie sposób jednak nie zauważyć, że również postawa oskarżonego i jego obrońcy nie pozostała bez wpływu na długość tego etapu postępowania, skoro składali oni liczne wnioski dowodowe do czego jednak, co należy podkreślić, mieli prawo. **Poważne wątpliwości budzi natomiast ocena i sposób rozpoznawania tych wniosków.** Rozprawy były również odwoływane z powodu niestawiennictwa obrońcy, z powodu choroby oskarżonego i sędziego.

Wspomniany wyrok Sądu Rejonowego w Kluczborku z dnia 30.06.2011r. (sygn. akt II K 111/09) został uchylony przez Sąd Okręgowy w Opolu wyrokiem z dnia 1 grudnia 2011r. (sygn. akt VII Ka 836/11) z zaleceniem dopuszczenia dowodu z opinii odpowiedniego instytutu.

Sądem właściwym do przeprowadzenia postępowania w sprawie oskarżonego w pierwszej instancji stał się Sąd Okręgowy w Opolu III Wydział Karny, który rozpoznał sprawę oskarżonego bez zbędnej zwłoki wydając w dniu 26 czerwca 2013r. (sygn. akt II K 69/12) wyrok skazujący oskarżonego. Niestety **wyrok ten na skutek dostrzeżonych przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu błędów proceduralnych został uchylony** (wyrok z 26.11.2013r. sygn. akt AKa 370/13). Spowodowało to konieczność ponownego rozpoznania sprawy tym razem przez Sąd Rejonowy w Kluczborku pod sygn. akt II K 33/14. Przewód sądowy w tej sprawie został zamknięty na pierwszej rozprawie głównej, która odbyła się w dniu 26.05.2014r., a wyrok został ogłoszony 7 dni później. **Postępowania w tym ostatnim przypadku odbyło się sprawnie i szybko.**

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na przewlekłość postępowania, dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilosci, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić po pierwsze należy, że sprawa oskarżonego nie jest nadmiernie skomplikowana ani faktycznie i dowodowo, ani też prawnie, i nie odbiega w tym zakresie od innych spraw tego samego rodzaju. Wprawdzie oskarżony wykazywał w toku całego postępowania sądowego dużą aktywność procesową składając liczne wnioski dowodowe, to jednak patrząc całościowo na postępowanie w jego sprawie, okoliczności te miały marginalny wpływ na sprawność procedowania przez Sąd. Na sprawności postępowania w sprawie E. P. zaważyły niestety okoliczności leżące zdecydowanie po stronie sądów pierwszoinstancyjnych orzekających w jego sprawie (oprócz sprawy SR w Kluczborku II K 33/14). Najpoważniejszymi uchybieniami było brak podjęcia właściwych kroków w celu wyegzekwowania od biegłych opinii zleconych przez Sąd Rejonowy w Kluczborku w sprawie II K 58/01 i w sprawie VI K 768/04, niezasadne przekazanie sprawy oskarżonego Sądowi Okręgowemu w Opolu postanowieniem SR w Kluczborku z dnia 17.08.2007r. oraz popełnienie przez Sąd Okręgowy w Opolu poważnego błędu proceduralnego, o charakterze uchybienia bezwzględnie, który spowodował uchylenie zapadłego w dniu 26.06.2013r. wyroku i konieczność ponownego rozpoznania sprawy. Nie ulega wątpliwości, że oskarżony nie może ponosić negatywnych konsekwencji błędnych decyzji Sądu skutkujących koniecznością prowadzenia rozprawy od początku (skoro się do tego w żaden sposób nie przyczynił). Podobnie jak nie może ponosić skutków nieodpowiedniej organizacji postępowania, której rezultatem są znaczne opóźnienia w rozpatrywaniu sprawy bądź nawet konieczność prowadzenia jej od początku – tym zwłaszcza: wyznaczania odległych pierwszych terminów rozprawy, zaniechania należytego przygotowania do pierwszego terminu rozprawy - zwłaszcza w trybie art. 349 k.p.k. - braku koncentracji materiału dowodowego, nadmiernie odległych terminów pomiędzy rozprawami, braku właściwej współpracy sądu z biegłymi. Istotne tu będzie podkreślenie, że tryb procedowania sądów pierwszoinstancyjnych w tej sprawie (poza ostatnim etapem – o czym była mowa) nie ulegał zmianie mimo narastającej wieloletniej przewlekłości postępowania.

Reasumując stwierdzić należy, że sprawa oskarżonego zainicjowana aktem oskarżenia Prokuratury Rejonowej w Opolu, biorąc pod uwagę cały okres jej rozpoznawania, sposób procedowania oraz wskazane w powyższych uwagach uchybienia procesowe, nie została rozpoznana w rozsądnym terminie w rozumieniu wcześniej przywołanych przepisów prawa międzynarodowego i orzecznictwa Trybunału, przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 2 § 1 pkt. 4 k.p.k. oraz poglądów orzecznich Sądu Najwyższego w tej kwestii.

W ocenie Sądu Apelacyjnego sprawa ta, trwająca już 14 lat w jej stadium sądowym, bez wątpienia charakteryzuje się rażąco przewlekłością. Sąd Apelacyjny nie traci z pola widzenia tego, że zarówno oskarżony, jak też w części jego obrońcy, przyczynili się powstania tak znacznej przewlekłości postępowania. Uwaga ta nie odnosi się naturalnie do tych zachowań, które stanowiły realizację procesowych uprawnień oskarżonego, w tym zwłaszcza jego prawa do obrony, lecz do tych, które łamały dyscyplinę postępowania i wyrażały się w niewykonywaniu postanowień i zarządzeń

Sądu (takich np. jak uchylanie się od stawienia na obserwację psychiatryczną). Rzeczą jednak oskarżonego i jego obrońcy jest podejmowanie działań służących jego najkorzystniejszej sytuacji procesowej, powinnością zaś sądu podejmowanie odpowiednich decyzji i czynności zapobiegających zakłóceniu poprawnego biegu postępowania, w tym jego nieuzasadnionej przewlekłości. W niniejszej sprawie, w niemałym stopniu do przewlekłości postępowania przyczynił się właśnie brak podejmowania efektywnych decyzji, stanowiących szybką i skuteczną reakcję na zmieniające się sytuacje procesowe i niezmiennosc sposobu procedowania (przy braku zapewne skutecznego nadzoru służbowego) mimo pełnej świadomości rażąco długiego okresu rozpoznawania niniejszej sprawy.

W rezultacie Sąd Apelacyjny przyznał skarżącemu, jako odpowiednią, sumę pieniężną określoną w części dyspozytywnej postanowienia, uwzględniając także jego postawę procesową (o czym była mowa powyżej), czas trwania postępowania, rodzaj sprawy i stopień jej złożoności oraz znaczenie zaistniałej przewlekłości dla skarżącego.

Sąd Apelacyjny uznał natomiast, że wniosek obrońcy o wydanie zaleceń SR w Kluczborku w sprawie II K 33/14 jest bezprzedmiotowy gdyż w tej sprawie zapadł już wyrok, niezależnie od tego, że wydawanie takich zaleceń było w tym przypadku zbędne.

Z tych względów Sąd Apelacyjny orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.

Orzeczenie o zwolnieniu skarżącego od uiszczenia opłaty od skargi podjęto na podstawie art. 623 k.p.k.